

Velkomsttale

Kære Ole, kære gæster, repræsentantskabsmedlemmer og bestyrelsesmedlemmer

Velkommen til denne reception, som vi har inviteret til i anledningen af, at vi om lidt skal overrække årets Liv&Død Pris. Mit navn er Michael Hviid Jacobsen. Som formand for Landsforeningen Liv&Død vil jeg på bestyrelsens vegne gerne sige jer mange tak for, at I fandt tid til at komme her i dag og fejre årets modtager af Liv&Død Prisen 2021.

Vi står i dag heldigvis et helt andet sted end ved sidste års prisoverrækkelse, hvor Covid-19 påvirkede os meget, og restriktionerne medførte, at vi ikke kunne invitere lige så mange med som normalt. Sådan er det ikke i dag, og derfor er vi heldigvis samlet mange flere til dagens prisoverrækkelse og reception. Dog har vi, som man fortsat bør og skal, taget de nødvendige forholdsregler, så vi alle kan føle os trygge. Og der står derfor også håndsprit rundt omkring. Vi er sikre på, vi får en hyggelig eftermiddag og sammen til fulde får fejret årets prismodtager.

De fysiske rammer for receptionen er som altid vores udstillingssted om død og begravelse - Funebariet. Funebariet er en vigtig del af Landsforeningen Liv&Døds arbejde og ikke mindst i forhold til vores kontakt med omverdenen. Derfor er det også afgørende, at udstillingen i Funebariet er relevant og vedkommende for vores besøgende.

Det seneste år har også været udfordrende for Funebariet, der i forbindelse med Covid-19 i perioder har været lukket. Så snart der blev løsnet op for restriktionerne, oplevede vi hurtigt en stor efterspørgsel fra sundhedsfaglige uddannelser, konfirmandhold og skoler efter ”rigtige rundvisninger” - og vi har haft – og har i den kommende tid - virkelig

mange rundvisninger på programmet. Dette afspejler tydeligt et stort behov for at mødes ikke kun digitalt, men også at komme ud i den virkelige verden og vende disse for mange svære emner sammen – emner om død, sorg, tab og minder.

Vi har netop haft vores særudstilling 'Ramt' om selvmord vist her, efter den havde været rundt på Danmarksturne. Med udstillingen har det været vores ønske at gøre noget ved den berøringsangst, der eksisterer omkring selvmord og forhåbentlig via oplysning bidrage til både en aftabuisering og afstigmatisering af døden i forbindelse med selvmord.

Vi tror bestemt, at vi med udstillingen har gjort en forskel, så det blandt nogle mennesker er blevet bare en lille smule lettere at tale om selvmord og være der for de efterladte.

Udstillingen er nu taget ned i Funebariet, men i det nye år vil den få nyt liv, for der regner vi med, den skal til blandt andet Aalborg. I kan høre mere herom, når vi nærmer os.

Vi håber, at I vil benytte dagens glædelige anledning til at tage en rundtur i Funebariet og se den faste udstilling. Velkommen til.

Prisoverrækkelsestale

Det er i år 11. gang, at Liv&Død Prisen uddeles, så det er med andre ord blevet til en fast tradition i vores forenings regi, og det er altid godt med traditioner og fejringer.

I Landsforeningen Liv&Død arbejder vi for en værdig afsked med livet og for at nedbryde tabuet om døden. For os ligger Liv&Død Prisen i naturlig forlængelse af dette arbejde, og samtidig opfatter vi prisen som en mulighed for at skabe opmærksomhed om personer eller organisationer, som på den ene eller anden måde er med til at løfte denne opgave.

Ser vi tilbage på de tidligere prismodtagere og indstillinger, kan vi glæde os over, at arbejdet med at nedbryde tabuet om døden både foregår blandt privatpersoner, organisationer, kunstnere, frivillige, forskere, journalister – og mange andre.

Prisen er blandt andet blevet tildelt Kristeligt Dagblad for deres aftabuering af døden, Landsforeningen Spædbarnsdød for deres arbejde for at hjælpe familier, der har mistet et spædbarn, og fotograf Klaus Bo for sine billeder af døderitualer fra rundt om i verden. Sidste år gik prisen til læge Thomas Górlén for hans mangeårige og dedikerede indsats for uheldredeligt syge mennesker og deres familier.

Også i år er vi glædeligt overrasket over de mange indstillinger, vi har modtaget – og ikke mindst over bredden i indstillingerne, der afspejler det ganske betydelige og forskelligartede arbejde, der foregår rundt omkring i Danmark for at nedbryde tabuet om døden og gøre os bedre til at tale om døden.

Jeg kan fortælle, at vi har modtaget 53 indstillinger i år. Der har dermed været hård konkurrence om årets pris. Til alle dem, der ikke får prisen i år, skal der lyde en stor tak for, hvad de hver især med deres virke har bidraget med for at nedbryde tabuet om døden.

Og lad os nu vende blikket mod modtageren af Liv&Død Prisen 2021.

I år går Liv&Død Prisen til en person, der vedvarende, smukt og klogt har sat død og sorg på dagsordenen ved at sætte ord på noget af det, der er allersværest at tale om og forstå.

Liv&Død Prisen 2021 går til dig, Ole Hartling, for din mangeårige indsats og enestående evne til at formidle i øjenhøjde og med menneskelighed om død og sorg.

Død og sorg. Når samtalen falder på disse emner, både i de private hjem og i professionelle rammer, bliver vi ofte akavede og tavse. Det er som om, vi kommer til kort både følelsesmæssigt og sprogligt – og at ordene ikke rækker eller falder forkert – når det handler om død og sorg. For død og sorg er ofte omgærdet af et tabu i vores samfund, og vi holder os helst langt væk fra disse emner, der både kan skabe forlegenhed og ubehag.

Men der er undtagelser. Der er også nogle, som ikke holder sig på afstand af død og sorg. Som faktisk går ekstra tæt på, og som kan noget særligt, når det kommer til at beskrive vores møde med død og sorg – både som almindelige mennesker, som sundhedsprofessionelle og som samfund.

Ole Hartling, du er om nogen en af dem. En af dem, der som formidler besidder helt enestående kvaliteter, når det kommer til både på skrift og i tale at sætte fokus på død og sorg. Gennem artikler, bøger, foredrag og podcasts har du igennem en efterhånden lang årrække gjort os klogere på livets store spørgsmål. I dit arbejde som forfatter og debattør har du ikke blot trukket på dine erfaringer som læge, men også som sørgende og efterladt.

På en gribende og lettilgængelig måde har du beskrevet din egen sorg, smerte og livssituation, da du mistede din første hustru Lene og sidenhen

din anden hustru Katrine. Det har du blandt andet gjort i vores podcast 'Jeg plejede at tro på for evigt'.

Hvad angår nogle af de svære etiske dilemmaer inden for sundhedsområdet har du også gang på gang formået at åbne vores øjne for kompleksiteter og nuancer i debatten. Dette gør sig gældende blandt andet inden for emnet aktiv dødshjælp, som du fx beskriver i din bog 'Aktiv dødshjælp – kan vi mere end vi kan magte?'.

At du er utrolig værdsat for dit arbejde som formidler og debattør, det så vi tydeligt på vores sociale medier i forbindelse med offentliggørelsen af, at du var dette års modtager af Liv&Død Prisen. Her flød det hurtigt over med likes og positive tilbagemeldinger. Blandt kommentarerne stod der følgende:

"Supergodt valg."

"Så velfortjent."

"Hjertelig tillykke - beriger og giver, når du skriver – TAK."

"Stort tillykke – du har virkelig fortjent det."

Ole Hartling, dit virke – der rækker langt ud over de sundhedsprofessionelles rækker – fortjener uden tvivl anerkendelse, og vi er derfor meget stolte over og glade for her i dag at kunne tildele dig Liv&Død Prisen.

Hjerteligt tillykke med prisen og stor tak for dit mangeårige bidrag til at kvalificere debatten og ... vores forståelse af temaerne om død og sorg.